

Előfizetési díj: Vélkére postán vagy helyben lázhoz... Egy évre 20.- Félévre 10.- Negyedévre 5.- Egy hóra 1.50

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői Iroda: Budapest IV. megyeháztér 9. sz. Kiadó-hivatal: Budapest IV. megyeháztér 9. sz. Vodianer F. nyomdájában.

Budapest, november 7.

A pénzügyi bizottság tegnapi ülésében befejezte a jövő évi költségvetés előleges megállapítását.

A bizottság körülbelül három héteg munkáját követően és szorgalmas, sietve a munkával annyira, hogy több fontos tárgy megvitatása és megbeszélése nélkül maradt. Egyáltalában a bizottság több tagjai részéről, és itt tán nem hibáznunk magyort, ha kiemeljük a bizottság elnökét személyesen, nem sok hajlam mutatkozott a fontos elvi kérdések megvitatására és általános elvek megállapítására, és inkább a pánsulis törlek és pánsulis levonások utáni törekvés, mint egy szilárd alapokra fektetett nagyobb szabású finanszpolitika megalkotására és az erre vezető irány kijelölésére volt látszólag máködésük célja.

Ezen eljárás gyakorlatik a pénzügyi bizottságok hajdánában, amde a szabadelvű kormány eltelepítése óta bizonyos borzadály fogja el a kormányparti embereket, és félreismerhetlen jelei egy bizonyos iszonynak törnek ki rajtuk, ugymint a minisztereken is, mihely valaki általános elvek megállapításáról tesz említést. Így történt az ez alkalommal is. Midőn a bizottság első ülésében szóba hozott, hogy jó volna, előre bizonyos általános elveket megállapítani, melyekből kiindulva fogna a bizottság a költségvetés egyes tételeit bírálni, elfogadni vagy törülni, akkor az mondatot, hagjuk ezt utóljára, majd az általános jelentésben beszéltünk általános elvekről. Mikor pedig a tárgyalások végére ért a bizottság, akkor az mondatot, hogy az általános jelentésben adjuk a számok sommázátát és elvekről ne beszéljünk. Indítvány tételét, és látszólag a bizottság tagjainak többsége által pártoltatott, hogy a bizottság általános jelentésében ne mondjon semmit, és ezen nézet kétségén kívül érvényre emelhetet volna, ha a pénzügyminiszter abbeli óhajátának nem ad kifejezést, hogy a bizottság az ominosus semmitmondás és hallgatás helyett adjon kifejezést abbeli meggyöződésének, hogy a jelen költségvetés az előzőkhöz képest határozott haladást mutat, hogy a bizottság úgy látja, hogy a helyes uton vagyunk, és ha ez uton maradunk a végéig, az államháztartás rendezése nem fog elmaradni. Mi nem csodáljuk a pénzügyminiszter urnak guszusát, és egyáltalában nem csodáljuk, hogy ő ilyenfajta nyilatkozatot kívánt a pénzügyi bizottság részéről nyheretni. És bár tudunkra ezen meggyöződésnek a bizottság egy tagja sem adott kifejezést, az mégis hatalmas szószólót talált a jelenlévő miniszterelnökben, és a két miniszter óhaját, habár az a pénzügyi bizottság egy tagja által sem támogatott, mégis az elnök által szavazásra tüzetett ki, és a többség által kötelességszerűen megszavaztatott.

A pénzügyi bizottság általános jelentése tehát constatálja, hogy a helyzet a szabadelvű kormány böles vezetése alatt javult, hogy a 77-ki költségvetés határozott javulást tüntet fel, hogy jó uton vagyunk, hogy az államháztartás rendezése ez uton alaposan reménylhető és várható. Pedig isten látja lelünk ezt ezen hitet, sem magunk nem osztjuk, sem meggyöződésünk szerint azt a pénzügyi bizottság egyetlen tagja sem tartja.

Igen sok mondatot a nagymérvű megtakarításokról, melyek az állam kiadásában évről-évre eszközöltek. Nem vonjuk kétségbe, hogy történtek megtakarítások, de ezek a végeredményre nézve nagy befolyással nem voltak, mert a mennyire apasztatták a költségvetés egyes tételei egyfelől, ép annyira növelték másfelől.

Az 1875-dik évi költségvetésben a kiadások 233 millióra voltak előirányozva, ezekhez hozzájárult az utjonan felvett kölcsön kamata 5 millió forinttal, és így emelkedett a kiadás előirányzata 238 millióra, hagyván az év végével az előirányzott 21 millió hiány helyett, 39 millió tényleges hiányt.

1876-ban a kiadások előirányoztaták ismét 233 millió forintban, későbbben többrendű póthitel szavaztatván meg, a előirányzott kiadások 240 millió forintra emelkedtek.

A pénzügyminiszter váltig állította, hogy 8 vagy 10 millió forintot megtakarított, de ott, hol a kiadások az előző évrhez képest 2 millióval nagyobbak, mi együgyiségünkben valódi megtakarítás látni nem tudunk. A mi egyszerű észjárásunk szerint, a több kiadás ellentétét képez a megtakarításal. Az 1876-ki hiány a nagy megtakarítások és a még nagyobb adóemelések és új adók folytán eredetileg csak 8 millióra volt előirányozva, az azóta megszavazott póthitek azt 8 millióra emelték, és a pénzügyminiszter máris megengedi, hogy a valóságban 24 millióra emelkedtek. Mi pedig

ugy vagyunk meggyöződve, és csalhatalan számokból azon kilátást meritjük, hogy a jelen évi tényleges és végleges hiány nagyon megfogja közelíteni a múlt évi 39 milliót, ha csak azt tul nem szárnyalja.

1877-re a kiadások összege eredetileg már most harmadizban 233 millióra irányoztatik elő, hogy mennyire fog növekedni a jövő év végéig, azt különösen a jelen körülmények közt tudni nem lehet, de ha a multaképtapasztalataim indultunk el, azt meglehetősen bizonyossággal mondhatjuk, hogy kevesebb nem, de valószínűleg jóval több fog lenni. Erészbem mi haladást nem vagyunk képesek látni, és ott, hol a jövedelmek emelése egyértelmű az adók- és különösen az egyenes adók emelésével, ott mi javulást a helyzetnek nem constatálhatjuk, különösen akkor, midőn a 80 millióra menő egyenes adókból, több mint 30 millió, csak executiók utján vehető be.

A jövő évi hiány a pénzügyminiszter által 15 millióra van előirányozva, míg az 1876-ki eredetileg csak 8 millióra volt előirányozva; 15 a 8-hoz határozott haladás, de szerény nézetünk szerint nem a helyes, hanem az ellenkező irányban, hogy mi lesz a tényleges hiány az év végével, ezt a még valószínűleg nagyobb kiadások és a bevételek összege fogja meghatározni, melyeknek egyikét sem határozhatjuk meg jelenleg egész bizonyossággal.

Az eddigi kiadások összegét ismerjük, ez 233 millió, ezeket magunk állapítottuk meg, mint mellőzhetlen kiadásokat, melyekből az idő szerint megtakarítani többé semmit nem lehet. A mi a bevételeket illeti alapos reménnyel várhatjuk azt, hogy annyi fog bejönni az évben, mint a mennyi bejött a multban. Ez a kedvező vagy kedvezőtlen körülményekhez képest nagyobb vagy kisebb mérvű változást szenvedhet ugyan, de lényeges változás alá esni nem fog.

Az 1875-dik évi zárszámadások azt mutatják, hogy az állam összes bevételei 193 milliót tettek, ha ehhez hozzá tesszünk azt, — hogy az azóta megszavazott új adók és adóemelések 10 millióval szaporították az ország jövedelmét, akkor az összes bevételek 1877-re 203 milliót fognak tenni, a kiadások 233 millióban lévén megállapítva, a hiány tehát nem 15, hanem 30 millió lesz; hozzájárulván még mindazon kiadások, melyeket még az idő szerint előrelátni nem lehet. És már bármiképpen nézzük a dolgot, addig még az évi rendes hiány, azaz a bevételek és kiadások közötti különbözet 30 millióval ellenünk van, és midőn ezen hiány fedezésére az egyedüli forrás egy új méregdrága kölcsön, addig mi pénzügyi viszonyainkban haladást látni képesek nem vagyunk, és nem bírjuk magunkat azon hitben ringatni, hogy jó uton volnánk államháztartásunk rendezése felé.

Mi tehát nem oszthatjuk a pénzügyi bizottság általános jelentésében kifejezést nyert nézetet. Pénzügyi helyzetünk valódi javulását mi egyedül a kormányzati rendszer gyökeres megváltoztatásában látjuk. Ma Magyarország pénzügyi helyzete valóban komoly és aggasztó, de nézetünk szerint nem kétségbeesett. A valódi önkormányzat fejlesztése befel — és független nemzeti politika különösen közgazdasági politika kifelé, még segíthet a bajon. De ha az ország közgazdasági érdekeit a törvényhozás a kormány által, a bécsi alkudozásokban elfogadott álláspont szerint fogja megoldani, akkor lelünk mély meggyöződésből mondhatunk azt, hogy a körülmények és kedvező vagy kedvezőtlen eselyek szerint előbb vagy utóbb, de mulhatlanul be fog következni a magyar állam fizetéseképtelensége, a nemzeti vagonbukás.

Simonyi Ernő.

A magyar kormány legközelebbi kénytelen lesz egy póthitel kérelmére a parlament elé. Az összeg magában véve nem lesz igen jelentékeny mint az új „Presse”-nek írják — körülbelül 300,000 forintot fog kitenni — és a honvédek felszerelésére van szánva. Tudva van, hogy a honvédelmi miniszter budgetje tárgyalása alkalmával kijelentette a pénzügyi bizottságban, hogy azon helyzetben van, hogy 8 nap alatt 217,000 honvédtet teljesen felszerelve mozgósíthat. Hogy ezen Magyarországban megelégedéssel üdvözölt tény valószínűleg legyen, különböző kiadásokat kellett tenni vagy kiadásba helyezni, úgy hogy a póthitel elkerülhetlenné vált. Ugy hallatszik, hogy a kormány az erre vonatkozó előterjesztést nem sokára a képviselőházra teszi elő, meg fogja tenni. Szebben a külügyi helyzettel és különösen a miután a több kiadás a magyarok „kedvezni intézményére” szükségeltetik, a póthitel nem igen fog élni ellentmondást felidézni. Ugyancsak az új „Presse” levelezője írja, hogy a birodalom mindkét felében a hercegovinai és boszniai menekültek számára kérendő póthitel ez évben jelentékenyen magasabb lesz, mint az, mely az utolsó delegáció által jóváhagyott. A kiadások a „felkelő tartományok”ból való önkénytelen vendégekre igen megzaporodtak, úgy hogy a külügyminiszter, mint tudva van, kénytelen volt magát arra határozni, hogy a napokban egy magasabb hivatalnokot delegáljon Dalmácia és Horvátországba, hogy az a menekültek „Allapott” megvizsgálja. Nem felesleges dolog ezen póthitelről is megemlékezni, miután ez a pénzügyi bizottság által megállapított magyar budgetet ép úgy, mint az osztrák birodalmat is meg fogja zavarni.

A szabadelvű párt a legközelebbi vasárnap értekezletet tart, melyen a jövő télészak munka-programja fog megállapíttatni. Először valószínűleg az uszora ellen hozott intézkedések feletti törvényjavaslat fog a bizottságok által tárgyalatni. A pénzügyi bizottság jelentése az 1877-dik évi budget előirányzatáról, mint a „B. C.” írja, már szombaton fog a ház elé terjesztetni; a budgetvia csütörtökön-c 16-án kezdődnek. Az igazságügyi bizottság jelentése a béke bírakról szintén szombaton fog betérjesztetni.

A keleti vitában, melyet a reichsrath támasztott, nevezetes mozzanatot képzett a tegnapi szónoklatok között Dr. Fux beszédének egyik pontja, melyben megemlékezett Magyarországról. Dr. Fux hivatkozott nemzetünk elianszenvére, — melylyel Oroszország iránt viseltünk, s nem csuinalt belőle titkot, hogy oly háboruban, melyet Ausztria együttesen indítana Oroszországgal, Magyarországra nemcsak nem számítat, de sőt el lehet készülvé egy polgárháborúra, melyben a monarchia egyik fele a monarchia másik fele ellen támadna. Beszédének a pontját azon hozzáadással közöltük, hogy mi is olyannak ismerjük a közvéleményt, mely nyugodtan kezét kézbe téve nem fogna eltérni egy orosz-osztrák szövetség fegyveres eselyeit.

A beszéd e feltűnést keltett része szó szerint így hangzik:

„Azután ne feledkezzünk meg még egy nagyon fontos dologról. Ugy emlékszem, hogy a magyar miniszterelnök, ha jól vettem észre, fenyegető hangon azt mondta, miszerint az ottani kormány bejegyezése nélkül egy ember sem indul a harcba. Emlékszem, hogy ott rövid idő előtt ez szavakat variáltak: „Mi nem tartozunk másnak, csak a hazának”, s szeretnék egyáltalában elentmondani dr. Plener képviselő urnak, ha ő e dologot csupán a Világosért való visszatartásnak tekinti; mert az északi kolosszus általi körülzárás a magyar nemzet és magyar államra nézve valóban életbevágó veszélyt jelent. Gondoljunk emrről, a mit tesszük, de én kötelesség érzem magamat lelkiismeretem szerint kimondani, hogy az Oroszországgal leendő együtt működés károsnak látsa esetében valószínűleg csak a monarchianak egyik fele fog a harcba menni, s a polgárháború veszélye teljesen elvész a kiesés kizárva, s hogy nincs kizárva az agg Görnernek azon megrázó jóslatának ismételt teljesülése: „Látom Magyarországot — mint temetőt.” Ha tehát intézkedésre tesznek a különbözések miatt, úgy előbb saját házukban kell teljes biztonságban lennünk.”

A hadi készülődés lázas sietséggel és óriási arányokban foly Oroszországban. Lassankint jó formán minden kereskedelmi forgalom megszűnik azon kívül, melyet a katonai mozgósítás támaszt. A vasutai teherszállítmányát most kószakok, fegyverek és lovak teszik. Megszűnt a személyforgalom, s az ékezesi helyekkel bíró nagyobb indóházak udvarainak tábort konyhák rendeztek be, hogy a csapatokat élelemmel elláthassák. Ezer ember látható el egy egy helyi konyháról, melyre katonai raktárak adják a főni valóit. Különös gondnal szerelik fel és állítják össze a sebesült szállító kocsiakat. A humanismus és készségekre nagy szükségök lehet, míg az oroszok csak Csernabajfelekkel, a törökök ellenben Abdul Kerim és Achmed Ejub basákkal bírnak.

Azaz a tevékenység a hadi készülődés terén, hogy, ezek után itélve, több kétség sem lehet a harc kitörése iránt. Karácsonyra, e családias ünnepre, kész lesz az északi colossus, és vérrel festeti pirosra a bót, megzavarja a munkás nyugalmát, feloldja a nemzetek kulturáját, szolgasággal fenyegeti a népek szabadságát. Téli hadjárat lesz, melyre készül a sok bunda. Lesz mit kiporolni.

Intézkedés történt, hogy mindazon tiszték és altiszték, a kik saját költségükön látják el magukat teli bundával, e célra a megállapított 3 rubelt megkapják.

Pétevérről 40,000 katonára és 6000 ló elszállítását készítik elő. A hadügyi kormányzat az egész hadsereg számára egy évi élelemmel látja el magát. Az első parancsra zászló alá hívandó csapatok száma 400,000 főben van megállapítva. E fél milliónyi had már el van látva fegyverrel és löszszerral.

A fegyverszűnet megkezdése óta nap nap után mulik, s a conferentia tervével nem bírnak tisztába jönni. Alább ismertetjük a mozzanatokot, melyekkel már csufot vallott az orosz diplomatia. Itt újabb részlet gyantán fel kell említenünk, hogy szó van most már Szerbiának képviselteséről is a conferentianban. Ez a megvert „nagyhatalmasság” egy a tervben lévő conferentian tanácsadó jelmezben venne részt, vagyis a mint mondani szokás, nem bírna döntő, hanem csak consultatív szavazati joga. Feladatukl tűnnek ki, hogy feleljen, ha kérdezik, s adjon felvilágosításokat, ha szükségesik, és tanácsokat, ha eltelnek.

Belgrádból ezen eszme megkedveltetésé céljából azt írják, hogy hasonló szerepe előzményi a londoni conferentia nyujtott 1870 ben, mely a vaskapu kérdése felett tanácskozott. Minthogy a kérdésben érdekelve volt, mint dunameléki tartomány, Szerbia is, Mijatovich volt Londonba küldve, hogy a conferentia tagjainak véleményadó szavazatával szolgáljakra álljon. Ezen szerep ismétlését szeretnék a mostani conferentianban is. Azt mondják, hogy értenek hozzá, és be is tanultak. Hiszen szép szép, csak már a sugót válogatták volna jobban meg.

A fegyverszűnet kezdete.

Az orosz garázda politikát egymás után éri a kudarc, mióta ultimatumát rá küldte a portára. Már ez ultimatum is elvétett dolog volt, mert a török külügyi kormány püffikus ügyessége rá sem hederített, hanem csak a régi megállapodások szerint engedélyezé a fegyverszűnetet, s nem az orosz fenyegetés, hanem a nagyhatalmak tanácsait valló oly indokoknak, melyek elhatározólag döntöttek a háboru ideiglenes beszüntetésére. Ez volt az egyik erkölcsi vereség, s bizony legalább ettől megkímélhetette volna magát Oroszország Csernabajfeinek és a muszka előrés hadnak csuf megveretése után.

Az ultimatum a mily merész ép oly felesleges volt. Nem használt, csak roszt vért szült. Morogtak érte] esedések az udvarok még Bécsből is reszkiriztak egy jámbor „sajnálkozást”, a békehabó czárnak e hirtelen harcai vakmerősége felett. Ez volt a második erkölcsi vereség, melyet zsebre kellett rakni Livádiában, mégha fanyar udvariassággal visszaizenték is, hogy „ők továbbra is ragaszkodnak a három császár szövetséghez.”

Alig siklott ki az ultimatum által magára zudított megrovások és erkölcsi vereségek alól a szent-petervári udvar, már a semlegességi vonal megállapításának kezdő tárgyalásainal követett el oly botor hibát, melynek eredménye újabb kudarc. Az elkapott orosz diplomatia ugyanis a legsarkalatosabb nemzetközi elveinek kiforgatása után, már lábbal tapodni vélt minden jogot és elég szemérmelen volt Alexinác kiütését követelni. No de hát hamar tudtára adták, hogy ez már mégis túlmérész jogtörzés. A porta itt is észrevette, hogy igazában van, sietett tehát a hatalmakkal bizalmasan megbeszélni a dolgot. Kifejezést adott a szultán kormány azon reményeknek, hogy a kabinetek még kísérletet sem fognak tenni olyan követelések támogatására, melyok a nemzetközi szokásokkal annyira ellenkeznek. E szavakhoz aztán meg hozzátette, hogy ám tessék a fejeket vesztett külhatalmu képviselőket tovább is elnézni a muszka mindenhatóság jogtörpő tényeit, maga részéről többet nem enged.

E kijelentés természetes és jogos volt. Azt akarni, hogy a vérel bevett hadállásokból takarodjanak ki télihideg idején a pusztá mezőkre a győzelmes török katonák, jellemezhetlenül provokáló eljárás. Kegyetlenül barbár módja a kibékülési szándéknak. Nem csoda, hogy majdnem egyhangulag vetettek vissza az államok, s így Oroszország rövid idő alatt újabb vereségekbe lett gazdagabb.

De még itt sines vége a kudarcoknak, melyeket a djunisi katonai lecke után, a diplomatiai terén is kezd szenvedni az orosz nagyrallás. Górcsakoff egy konferenciát akart, melynek székhelyét Brüsselt jelölte ki. Az udvaroknak nem volt inyökre e terv, mert őök nem szabályszerű conferentiát, hanem csak a nagykövetelek pusztá értekezletét kívánták, melyre jó hely Konstantinápoly is. De hát Górcsakoff diktálni akart és ragaszkodott továbbra is tervéhez, míg aztán a türelmét vesztett Bismarck tudtára nem adta, hogy Németország másban, mint egyszerű nagyköveti értekezleten részt venni nem fog. E szerint az értekezlet helye még is Konstantinápoly maradt, s a vereségek rovása egygyel gyarapodott.

Valószínűleg a kudarcok pühitőiták meg és tették óvatossabbá a szó, jog és szerződésesség orosz diplomatiait, melynek nyakassága immár hatást nem ismert. Ezen puhulásnak tulajdonítható, hogy Konstantinápolyi táviratok szerint az orosz diplomatia ismét fölvette a bánánybört, és azaltal míg hadi készülődési fokozott mértéket öltenek, a török kormányval közvetlenül akar egyetértésre jutni. Azaz más nyelven szólva az elszigeteltség közepeit, melyben a tartózkodóbbakká vált udvarok részesitük, közvetlenül akar a békepontokon összevesezni.

Ma már csaknem a lehetetlenséggel határos Oroszország visszavonulása. Ót reform ígéretek és autonómiai biztosítások sem elégíthetik ki, ha örökre nem akarja compromittálni magát a délszlávok előtt. Oroszország csak vérrel egyenlítheti ki a számlát, melyet bujtogató emissariusi a délszlávoknál a minden oroszok pöntárára és hadaira utalványoztak. Mégha kétségtelen lesz is veresége, laboruba kell egyvelednie, mert a könnyelműen indított szerb harcz orosz vért követel. És ez folyni fog.

A jogügyi bizottságból.

— November 6. —

A képviselőház igazságügyi bizottsága ma ülésében a büntetőtörvényünk 103. §-án kezdődött a tárgyalás. A § szerint a bünyádi eljárás megszűnt, illőleg kizárja a bünyös halála, királyi kegyelem és elvülés.

Komjáthy azon nézetben van, hogy csak politikai büntetéknek, de különben ne legyen helye a királyi kegyelemnek addig, míg a vizsgálat be nem fejeztetik s az ítélet ki nem mondatott.

Pauler előadó fentartandónak véli a királyi pertörési jogok büntetőjogi tekintetben is, mert vannak esetek midőn magasabb állami érdek a királyi kegyelem alkalmazását megkívánja; ugyancsak e mellett szólának a közjogi tekintetek is.

A § változatlanul elfogadtatván, a 104. §-al vétett fel, mely kimondja, hogy királyi kegyelem esetén a bünyádi eljárás megszüntetendő, ha tárgyat oly büntett vagy vétség képezi, mely hivatalból üldözendő.

Csemeghy államtitkár a § megtartása mellett szóial fel oly bünszelekvényeknél, melyek hivatalból üldözendők az állam érdeke, oly eszelekvényeknél pedig, melyek magánfél panaszára üldözendők, a magánfél érdeke az irányadó. Indokolt tehát, hogy a szakasz megtartassék.

Szilágyi D. újabbán szót emel, fejtegetvén, hogy a kegyelmi jog természetével ellenkezik az érintett megszorítás.

Horváth L. nem tartja következetességnek azt, hogy állam elleni büntényeknél helye lehessen királyi kegyelmi jognak, a magán felt érdeklőknél pedig nem.

Juhász nézete szerint a magán panaszlónak, ha panaszával a bírő elé lép, meg kell adni azon elégtételt, hogy ügyében ítélet hozassék. A bizottság többsége a § kihagyása mellett nyilatkozik.

A 105 §-ban meg van szabva mennyi idő alatt évül el a bünyádi eljárás megindítása a bünszelekvény elkövetése után.

Pauler előadó az elvülés határidőket szűk körre szabóhattnak tartja s ennél halalos indítványozza, hogy oly esetekben, a hol halalos büntetésre, vagy el fogtig tartó fogházra ítéltetés forog fenn, 15 év helyett 20-ra, a 10 év felett levő feygháznál pedig 10 helyett 15 évre kívánja a határidőt kiterjesztetni.

Szilágyi D. támogatja az indítványt, Teleszky szintén hozzájárul, kivéve az államfogháznál. Bokros szintén az elvülés határidő kiterjesztése mellett van, mert az elvülés határidő nem lehet rövidebb, mint az eseteleges büntetés maximuma. A halálbüntetés és életfogytig tartó büntetésnél 25 évre kívánja tétetni az elvülést.

Juhász öt évi elvülést csak vétségekre kíván kimondatni, a büntetésekre nézve legalább is 10 évre kívánja meghatároztatni.

A bizottság Pauler módosítványát értelmében fogadja el a §-t.

A 106-ik § változatlanul hagyatvau a 107-ik § Pauler előadó javaslatára következő szövegben állapított meg: „Az elvülést felé szakítja a bíróság az elkövetett büntett vagy vétség üldözését czélzó, s az elkövető tettes vagy részes ellen irányított határozata vagy intézkedése. A határozat vagy intézkedés napján azonban az elvülés ujra kezdetét veszi. Az elvülés csak arra nézve szakad felbe, kire a bíróság határozata vonatkozik.”

A 108-dik § értelmében, ha az előzetes eljárás megindítása vagy folytatása valamely előzetes kérdés jogerjű bírói elintézésétől függ, az elvülés az előzetes kérdés jogerjű elintézéséig félbe szakad.

Szilágyi D. a bírói sző helyett „hatóság” kíván tétetni, mit a bizottság elfogad, miuthogy az előzetes elintézés nemcsak bírósághoz tartozhatik, hanem esetleg más hatóságok is, minő pl. az országgyűlés két házának intézkedése a mentelmi jog fellegvesztésére vonatkozoilag.

A 109. § változatlanul, a 110. 111. §-ok csekély módosítással fogadtattak el.

A 112. § 2 bekezdése Szilágyi és Pauler előadó indítvány értelmében, következők szövegbeztetett: „A vagyon ellen irányzott büntettek vagy vétségek esetében a kiskorúak, valamint a gondnokság alá helyezett pazarlók, ugy szintén más gondnokság alatt levők helyett általában az indítványt annak törvényes képviselője terjeszti elő.”

A 112—115 §§-nyegesebb módosítással fogadtattak el.

A 116, 118, §-ok változatlanul elfogadtatván a 119. §-nál a melyben az mondatik ki, hogy az elvülés mikor zárja ki a büntetés végrehajtását. Pauler előadó az elvülési időt 20 év helyett 25-re, 15 helyett 20-ra, 10 helyett 15-re, 5 helyett 10-re a vétségeknél pedig 3 helyett 5 évre kívánja felvétetni.

A bizottság az indítványt elfogadja valamint a 120. és 121-ik §-okat, a 122. § szövege következőleg állapított meg: „az elvülés hatályai nem terjed ki a jogerejük kimondott hivatalvesztésre s a politikai jogok gyakorlatának fellegvesztésére. Egyszermind visszatérőleg az 58. §-ba felvétetik az, hogy a mellékbüntetések tartama elvülés esetén az elvülés befejeztétől kezdődik.”

A 123. § szövege következőleg állapított meg: „az elvülés félbeszakad az illetékes hatóságok az elítelt személyét illetőleg a büntetés végrehajtására vonatkozó bármely eszelekvény által. Az intézkedés napján azonban az elvülés ujra kezdődik.”

A 124. § változatlanul hagyatván, az üles véget ért.

A miniszterelnök a pénzügyi bizottság tegnapi ülésében a Légrády-féle ügyben a következők elöterjesztést tette:

A Légrády testvérek czéggel posta és táviradai nyomtatványok szállítása iránt kötött szerződés tárgyában a hírlapokban, valamint a képviselőház pénzügyi bizottságában előadott közlemények alapján megjelölt vizsgálat, annak eredményét tett ígéretemhez képest, a következőkben van szerencsém előterjesztani.

Az első hírlapi vád — az volt — hogy a Légrády testvérekkel a folyó évi május hó 27-én felvett jegyzőkönyvben kötött pótegyezmény az államnak 18,000 frt kárt okoz.

A második körülmény, mely vádú felhozatott, s mely az állam érdekeinek megsértését s a vállalkozók érdekeinek ellen rovására előmozdítását — illettőleg az eziránti szándékot látszott mutatni, az volt, hogy a pótegyezmény tartalmazó jegyzőkönyv némely példányában a 7% minőségre volt csak a kikalkulott 35 kr. ar. fejeztetve.

Ily körülmények között szükségesnek tartom, hogy az egész tényállást tüzetesen előadjam. Mult évi szeptemberben, oly pósta és táviradai nyomtatványok szállására, melyekért eddig az Athenaeumnak évenként átlagban 30,000 frt fizetett, pályázat hirdettetett, minek folytán a következő pályázati ajánlatok tételtek:

Légrády testvérek 8002 frt 40 kr. Hornyansky 16,627 frt 32 kr. Pesti könyvnyomda 16,945 frt 55 kr. Kocsi Sándor 18,981 frt 40 kr. Athenaeum 20,254 frt 36 kr. Franklin 26,207 frt 70 kr.

A szállítást megkapta tehát a Légrády czég. Az első számlák érvényesítésénél a szerződés magyarzata iránt kérdés támadván, létre jött a folyó évi május 27-éről kelt jegyzőkönyv, mely szerint az eredeti 1875. évi november hó 26-án kötött szerződéshez némely pótlások vétettek fel, melyek az eredeti szerződésben meghatározott árakhoz képest az eddigi évi nyomtatvány-szükségletet alapul véve, vállalkozók javára évenkénti 991 forint 60 kr.

Pauler előadó fentartandónak véli a királyi pertörési jogok büntetőjogi tekintetben is, mert vannak esetek midőn magasabb állami érdek a királyi kegyelem alkalmazását megkívánja; ugyancsak e mellett szólának a közjogi tekintetek is.

A § változatlanul elfogadtatván, a 104. §-al vétett fel, mely kimondja, hogy királyi kegyelem esetén a bünyádi eljárás megszüntetendő, ha tárgyat oly büntett vagy vétség képezi, mely hivatalból üldözendő.

Szilágyi D. nem tartja alkalmazhatónak itt e megszorítás, mert a királyi pertörésnek helyet adó politikai okok oly büntettekkel szemben is érvényesek, melyeket csak a sértett fél kívánatára vehet tárgyalása alá a bírő. Indítványozza, hogy a § hagyassék ki.

Csigolyky László

különbözetet tesznek, úgy hogy a Légrady testvérek ajánlata ezen póthátározatok felvétele után sem drágább 9000 forinttal.

A tett ajánlatok közti különbözeteit tüzetesebb előtérítésre szolgáljanak még a következő adatok.

A pósta-intézetnek a folyó évben szállított nyomtatványokért a kereskedelmi miniszterium a legközelebbi napokig Légrady testvéreknek a jegyzőkönyvvel biztosított kedvezményeket beleértve utalványozott 2782 frt 84 kr.

Ugyanezen nyomtatványokért a többi vállalkozók ajánlatai alapján lett volna fizetendő. Kocsi Sándornak: 4550 frt 99 kr, tehát 63¹/₂ %-al, a pesti könyvnyomdának: 4697 frt 73 kr, tehát 68¹/₂ %-al, Hornyánszky Viktorának: 5005 forint 46 kr, tehát 82¹/₂ %-al, végre a Franklin-társulatnak: 6686 frt 9 kr, tehát 140¹/₂ %-al több.

Ugyanezen arány mutatkozik a távirat-intézet nyomtatványait illetőleg is.

Tiszta dolog tehát, hogy még ezután is az államnak nagy előnyt nyújt a Légrady-féle ajánlat, föltéve, hogy 7 minőségű papíron történő összes nyomtatvány a 35 kr szerződési áron létesítik és nem csak a 7¹/₂ mint ez némely jegyzőkönyvi példányban van.

A kérdés lényege tehát, mindazon szempontból, hogy károsodik-e az állam, mind pedig azon szempontból, hogy forog-e fenn roszhiszeműség az államkincstár érdekében szemben a Légrady cég kedvéért? — attól függ, mint áll ezen 7¹/₂ kérdése.

Erre nézve a dolog így áll: A pályázat kiírásának mind eredeti szerkezetében, mind a „Budapesti Közlöny” nyomtatott hirtetményében, miként ezt a „Budapesti Közlöny” 1875. évi szeptember 10-én megjelent 206. számának 5981. lapján 1544. szám alatt foglalt pályázati hirdetmény tanúsítja, 7¹/₂ minőségű papírról van szó.

Készítette ezen iratot Dániel osztrálytanácsos, mint ezen osztály vezetője, kinek miután így ügyekkel azelőtt is foglalkozott, leginkább kellett volna ismernie a nyoma üzleti kifejezéseket.

Már maga a pályázati hirdetmény tartalma tehát ezen hibát, szemben a vállalkozói szándékok barmely céggel.

A papír minőségének ugyan 7¹/₂ -al való megjelölése az eredeti 1875. évi november hó 26-án kelt szerződés 3-bik pontjában is fel van véve.

Magából önként látszik tehát, hogy itt nem a Légrady cég kedvéért később keletkezett, az állam érdekeire nézve káros megállapodásról, de egy már a hirdetésben is foglalt hibáról van szó.

A mi már most az államkincstár érdekeit illeti, a kérdés az: hogy a kiutalványozások ugy az eredeti szerződés alapján, mint a pótszerződés folytán miképen történtek?

Az eredeti számlák igazolják, hogy a 7. minőségű papírról mind a fizetésig után csak a szerződésileg kikötött 35 kr. fizetett és így abból, hogy 7¹/₂ minőségű papírról volt a hirdetményben, mint az eredeti szerződésben és a pótegyezményben tartalomozó jegyzőkönyvben és az államkincstárra nézve már nem háramolt. Azon csejt tűzve ki, hogy minden kért elhatárolást s nem maradjon fenn azon féltetés, hogy a 7¹/₂ kijavítása csak a dolog szelvényezése után történt, — megvizsgálva az illető miniszter uti hivatalos szakértők által azt is, hogy vajon a folyó évi május 27-iki jegyzőkönyvvel a kijavítás nem újabb keletű-e s a meghaltott Turcsányi Irán és Vidéky Károly törvényszéki hitese szakértők folyó évi október 30-rol kelt szakértői nyilatkozatokban azt jelentették ki, hogy azon javítás a jegyzőkönyvvel körülbelül egy idejű és semmi esetben nem a közelebbi időben eszközöltetett.

Ezek szerint tisztán kintünk, hogy a Légrady cég ajánlata folytán az államkincstár részére nagy megtakarítás eszközöltetett.

Kitűnik, hogy a pótegyezmény folytán is ezen szerződés még mindig nagyon előnyös maradt, miután a tarifákban csak a 7¹/₂ de a 7. minőségű egyéb 1—11 számú papíron tett nyomtatványokra nézve is 35 krral fizetettek.

Tiszta dolog tehát, hogy a szerződésnek a pótegyezmény után fenntartása is az állam érdekében volt, szemben a többi ajánlatokkal.

Kitűnik az is, az ajánlat tévedés, mely a 7¹/₂ minőségű papír megjelölésében áll, nem csak a pótegyezmény alkalmával merül fel, de magában az eredeti pályázatban is bennovaltatván, azt a vállalkozó céggel javára szándékosan elkövetett utolagos tévedésről szó sem lehet.

Bizonyítja különben úgy a vállalkozó cégnek, mint a kérdéses jegyzőkönyv létesítésében részt vett hivatalnoknak teljes jóhiszeműségét még azon körülmény is, hogy ezen tévedés még az említett jegyzőkönyv felvételében idejében és így hónapokkal előbb, mint a dolog szóba jött volna, kigigiztatott.

Kérdés lehetne még, hogy nem okozta-e roszhiszeműség a líba elkövetését már a hirdetésnyi kibocsátásakor?

TÁRSZÁ

Kossuth Lajos levele.

A természettudományi társulathoz.

A természettudományi társulat okt. 18-án tartott ülésén, mint már említők, a titkár bejelentette, hogy a sznetek alatt Kossuth Lajos tól Collegnoból levél érkezett, melyben köszöntet mond a neki megküldött társulati kiadványokért, kifejezi elismerését a társulat működése iránt s végül azon óhaját nyilvánítja, hogy 100 frt alapítvánnyal az örökítő kötet sorába felvéssék. — A levél felolvasatott s róla a választmány a legnagyobb örömmel vett tudomást és Kossuth Lajos Balogh alelnök és Szily titkár ajánlataira örökítő tagul egyhanglag megválasztották; elhatározatán egyszerűsind, hogy levele, melylyel a társulatot szerencsétlente, a választmányi ülés jegyzőkönyvébe szöszterint és egész terjedelmében beigtattassék.

A levél következő: A magyar természettudományi társulat alelnöke: Balogh Kálmán és titkár Szily Kálmán uraknak Budapest.

Colleago (al Baracono) Prov. di Torino, Italia) Augustus 12. 1876.

Tisztelt Uram!

Néhány heti távollét után lakomba visszakerülve: a legkedvesebb meglepetésben részesültem tisztelt uraságokt június 27-ikéről kelt becses levelenek s a magy. természettud. társulat újabb kiadványainak vétele által, melyekkel engem társulati választmányának kegyes határozatából megajándékoztak méltóztatok.

Rendkívülleg megiszteltem érzem magamat nagy becsben tartott jóakaratait által, melyért önöknek, s társulati választmányának annál nagyobb hálával tartozom, minél inkább érzem, hogy a váratlan megisztelést teljesjéggel nem volt ekkor módomban csak a legkisebb mértékben is kiérdemleni; úgy, hogy azt csakis önök ingyen jóvátételnek köszönhetem.

Önök szivesek voltak tudomást venni azon nagyrabecsüléséről, — melylyel tudós tagtársuk Hermann Ottó urnak írott levelemben, nagyrádm Társlatuk működése felül nyilatkozni alkalmam volt.

Itt nem tagadhatom ugyan, hogy feltűnt, hogy ezen hibát oly hivatalnok követte el, ki úgy mint ezen ügyek régebbi idő óta kezelője a nyomdai kitételeket ismerni tartozott; mind a mellett a roszhiszeműség föltévése nála sem látok okot, ha meggondolom, hogy a minőségnek 7¹/₂-al való meghatározása szakértők nyilatkozata szerint nem is létezik, s így tehát ezen megjelölésre, különösen miután a 7. minőségű papir egyes nevei nagyság szerint mind a pályázatban, mind a szerződésben részletesen is elő voltak sorolva, egy vállalkozó sem hivatkozhatott volna, mert mindig igazolható lett volna az, hogy a 7¹/₂ mint minőség jelzője csak hibából állhat a 7. helyett.

Kétségtelen azonban, hogy a saját szakmájában ily tévesztést elkövetett hivatalnok, legyen hivatali rangja bárminő, bár roszhiszeműséggel nem vádolható, de teljesen megbízhatatlannak sem tekintendő, s főnökei részéről legalább is szigorú felügyelet alatt lesz tartandó.

A röviden elődottakból kitűnően, hogy a szóban levő szerződés és pótszerződés által az állam érdekei nemcsak nem sértenek; de sőt azok előnyökkel a multtal és az újabbán tett egyéb ajánlatokkal szemben, kitűnően, hogy az utalványozások helyesen tetteik s a szerkezetbe becsusztott líba is még idejében kijavított: azt hiszem teljes jogosultsággal várhatom, hogy a t. bizottság nem csak az államkincstár érdekei szempontjából megnyitni fog, de a pótegyezmény tartalmazó jegyzőkönyv szerkesztésében részt vett miniszteri hivatalnokokat is a roszhiszeműség gyanújával szemben teljesen igazoltaknak tekintendő.

Minek a t. bizottság jegyzőkönyvében leendő kifejezését azon biztosítás mellett kérem, hogy az ezen ügybeni aggály felmerülése tévesztés által okozt szolgálatot hivatalunkra nézve fog oly intézkedés történni, mely hasonló tévesztések elkerülését biztosítja.

A német parlamentből.

A német parlament h. hó 6-iki ülésén a budget második olvasása alkalmával a „Külügyi hivatal” fejezetnél a keleti kérdést tárgyalta.

Jörg csak egyféle megoldást tudja ennek: a most létező orzám állam helyén egy szerződésileg biztosított európai fejedelemség kell alkotni, de a török birodalom határainak szigorú megtartásával.

A szomszédartományokban rögtön nagy területi változások okozna, minőföleg a szomszédok megtámadja a német-orosz szövetséget is. E szövetségnek csak akkor lenne értelme, ha Németország bekebelezné Ausztria németartományait; mert mielőtt orosz értelemben lesz megoldva a keleti kérdés, s azonnal az osztrák kérdés fog fölmerülni. A trónbeszéd ismert pontjából szónok azt olvassa ki, hogy a három császár szövetség két ellentétes érdeket halmaz magában, mely esetről esetről vizsgállyal fenyeget, a mikor aztán Németországnak kellend közbenjárni. Szeretné tudni, vajon mit cselekszik Németország, ha egy ilyen közbenjárás sikertelen lesz. Szónok felhozza, hogy 1871-ben, mikor ő a bajor kamarában a versaillesi szerződésnek referálta, az akkori külügyminiszter azt mondta neki négy szemközti, hogy Bismarck ugy nyilatkozott, miszerint a legközelebbi háború Oroszország ellen fog viseltetni. (Mozgás.)

O, a maga részéről nem hisz egy, a német és a szlav új közt közelebb leendő összeköttetésben. Oroszország nem siettetni a dolgot s ezenkívül belsejében is veszeljelet rejti.

Bülow, államtitkár, ki Jörg beszédének vége felé belépett, azt mondja, hogy a dolgok, melyekről a kormányzat számot kell adni, nem kizárólagosan a német birodalom tulajdonát képezik, hanem nagyobb részt barátságos hatalmakat illetnek. Önök, uraim — folytatja szónok — ismerik a kormányt és a német császár politikáját, a béke politikáját, melyet én nem akarok más ügyekkel összekezeze varni, hanem Németország érdekeit tartom szem előtt oly kérdéseknél is, melyek közvetlenül nem érintik, s remélhetem nem is fogják érinteni. A jelen pillanatban, hál a az összes hatalmak érsékeletének, oly pontra értek, mely a legjobb reményeket nyújtja, s mely a megfontolást lehetővé teszi. Előttém szolvó rákötéseim nem fognak teljesedni. A mostani helyzetben csak azt mondhatom: Németországnak a többi hatalmakhoz való viszonya bizalom, barátságos és becsüléssel alapzik s a további értekezéseknél is fön fog maradni. A kormány tudatában van és lesz annak, hogy ezen és más ügyekben számadással tartozik, de egyszerűsind, hogy a fölvilágosítások felősségéhez kell szólnia. Mielőtt adhatók lennének fölvilágosítások, fognak is adani. Mi csak azon esetben hívjuk fel Németországot, ha a saját érdeke lesz veszeljeletve;

E nagyrabecsülés oly adó, melylyel önök irányában minden magyar tartozik, aki fel bírja fogni, hogy fajunk szellemi felemelkedése nemzeti jóvendőknek nélkülözhetlen feltétele.

En szerencsémek tartom, hogy magamat azok közé számíthatom, kik nemcsak ezt fel fogják, hanem egyszerűsind be-bepillantom a természet szent irásába; és számot adva maguknak ama viszony megfúrhatlen törvényei felől, mely a nemzetek sorsa, s a természet erőinek felismerése s felhasználása közt fennáll; meg vannak győződve, hogy minden mozzanatuk közt, melyek egy nemzet szellemi felemelkedésére s közmívelődésére közre hathatnak, a természettudományok mívelése az, a mely korunkban, a mint legelőkeljebbebb, s a legértékesebb nagy versenyterén az önfeltartásra legkialtályosabb; úgy marandóan következeiseiben a társadalomra legaldásosabb is.

Ekként léven meggyőződve: lehetetlen volt a legmelegebb érdekekkel nem kiserne a magyar természettudományi társulat működésének jelenségét, a mennyire azokról távol magányomban tudomást szerezhettek. És tapasztalva, mikint vonja működése körébe mindinkább taguló gyűrűkben a természettudományok ágazatait; mikint válik folyvást gyarapodó sikerrel gyupontjára a természettudományok iránti érdeklődésnek hazánkban; s mi diadalmasan hatol át a magában egyesített értelmi fény szétágazó sugarával a tudatlanság és közöny ködrétegein; mikint teszi közzemzeti kiencsés a gondolat buvárát és szórványos tapasztalás gyűjtőlekeit; mikint idéz fel napfényre az ismeretlenre homályból, és ösztönöz kutatásokra, és batorít önzímámas nyilatkozványokra erőket, melyek a mint nemzetünk díszét képezik, úgy fajunk kulturális képesség iránt már is elismerést vitat ki a tudományos világ előtt: és látva mennyi tapintattal irparoknál legkialtályosabb; úgy marandóan következeiseiben a társadalomra legaldásosabb is.

Ekként léven meggyőződve: lehetetlen volt a legmelegebb érdekekkel nem kiserne a magyar természettudományi társulat működésének jelenségét, a mennyire azokról távol magányomban tudomást szerezhettek. És tapasztalva, mikint vonja működése körébe mindinkább taguló gyűrűkben a természettudományok ágazatait; mikint válik folyvást gyarapodó sikerrel gyupontjára a természettudományok iránti érdeklődésnek hazánkban; s mi diadalmasan hatol át a magában egyesített értelmi fény szétágazó sugarával a tudatlanság és közöny ködrétegein; mikint teszi közzemzeti kiencsés a gondolat buvárát és szórványos tapasztalás gyűjtőlekeit; mikint idéz fel napfényre az ismeretlenre homályból, és ösztönöz kutatásokra, és batorít önzímámas nyilatkozványokra erőket, melyek a mint nemzetünk díszét képezik, úgy fajunk kulturális képesség iránt már is elismerést vitat ki a tudományos világ előtt: és látva mennyi tapintattal irparoknál legkialtályosabb; úgy marandóan következeiseiben a társadalomra legaldásosabb is.

Ekként léven meggyőződve: lehetetlen volt a legmelegebb érdekekkel nem kiserne a magyar természettudományi társulat működésének jelenségét, a mennyire azokról távol magányomban tudomást szerezhettek. És tapasztalva, mikint vonja működése körébe mindinkább taguló gyűrűkben a természettudományok ágazatait; mikint válik folyvást gyarapodó sikerrel gyupontjára a természettudományok iránti érdeklődésnek hazánkban; s mi diadalmasan hatol át a magában egyesített értelmi fény szétágazó sugarával a tudatlanság és közöny ködrétegein; mikint teszi közzemzeti kiencsés a gondolat buvárát és szórványos tapasztalás gyűjtőlekeit; mikint idéz fel napfényre az ismeretlenre homályból, és ösztönöz kutatásokra, és batorít önzímámas nyilatkozványokra erőket, melyek a mint nemzetünk díszét képezik, úgy fajunk kulturális képesség iránt már is elismerést vitat ki a tudományos világ előtt: és látva mennyi tapintattal irparoknál legkialtályosabb; úgy marandóan következeiseiben a társadalomra legaldásosabb is.

Ekként léven meggyőződve: lehetetlen volt a legmelegebb érdekekkel nem kiserne a magyar természettudományi társulat működésének jelenségét, a mennyire azokról távol magányomban tudomást szerezhettek. És tapasztalva, mikint vonja működése körébe mindinkább taguló gyűrűkben a természettudományok ágazatait; mikint válik folyvást gyarapodó sikerrel gyupontjára a természettudományok iránti érdeklődésnek hazánkban; s mi diadalmasan hatol át a magában egyesített értelmi fény szétágazó sugarával a tudatlanság és közöny ködrétegein; mikint teszi közzemzeti kiencsés a gondolat buvárát és szórványos tapasztalás gyűjtőlekeit; mikint idéz fel napfényre az ismeretlenre homályból, és ösztönöz kutatásokra, és batorít önzímámas nyilatkozványokra erőket, melyek a mint nemzetünk díszét képezik, úgy fajunk kulturális képesség iránt már is elismerést vitat ki a tudományos világ előtt: és látva mennyi tapintattal irparoknál legkialtályosabb; úgy marandóan következeiseiben a társadalomra legaldásosabb is.

Ekként léven meggyőződve: lehetetlen volt a legmelegebb érdekekkel nem kiserne a magyar természettudományi társulat működésének jelenségét, a mennyire azokról távol magányomban tudomást szerezhettek. És tapasztalva, mikint vonja működése körébe mindinkább taguló gyűrűkben a természettudományok ágazatait; mikint válik folyvást gyarapodó sikerrel gyupontjára a természettudományok iránti érdeklődésnek hazánkban; s mi diadalmasan hatol át a magában egyesített értelmi fény szétágazó sugarával a tudatlanság és közöny ködrétegein; mikint teszi közzemzeti kiencsés a gondolat buvárát és szórványos tapasztalás gyűjtőlekeit; mikint idéz fel napfényre az ismeretlenre homályból, és ösztönöz kutatásokra, és batorít önzímámas nyilatkozványokra erőket, melyek a mint nemzetünk díszét képezik, úgy fajunk kulturális képesség iránt már is elismerést vitat ki a tudományos világ előtt: és látva mennyi tapintattal irparoknál legkialtályosabb; úgy marandóan következeiseiben a társadalomra legaldásosabb is.

Ekként léven meggyőződve: lehetetlen volt a legmelegebb érdekekkel nem kiserne a magyar természettudományi társulat működésének jelenségét, a mennyire azokról távol magányomban tudomást szerezhettek. És tapasztalva, mikint vonja működése körébe mindinkább taguló gyűrűkben a természettudományok ágazatait; mikint válik folyvást gyarapodó sikerrel gyupontjára a természettudományok iránti érdeklődésnek hazánkban; s mi diadalmasan hatol át a magában egyesített értelmi fény szétágazó sugarával a tudatlanság és közöny ködrétegein; mikint teszi közzemzeti kiencsés a gondolat buvárát és szórványos tapasztalás gyűjtőlekeit; mikint idéz fel napfényre az ismeretlenre homályból, és ösztönöz kutatásokra, és batorít önzímámas nyilatkozványokra erőket, melyek a mint nemzetünk díszét képezik, úgy fajunk kulturális képesség iránt már is elismerést vitat ki a tudományos világ előtt: és látva mennyi tapintattal irparoknál legkialtályosabb; úgy marandóan következeiseiben a társadalomra legaldásosabb is.

Ekként léven meggyőződve: lehetetlen volt a legmelegebb érdekekkel nem kiserne a magyar természettudományi társulat működésének jelenségét, a mennyire azokról távol magányomban tudomást szerezhettek. És tapasztalva, mikint vonja működése körébe mindinkább taguló gyűrűkben a természettudományok ágazatait; mikint válik folyvást gyarapodó sikerrel gyupontjára a természettudományok iránti érdeklődésnek hazánkban; s mi diadalmasan hatol át a magában egyesített értelmi fény szétágazó sugarával a tudatlanság és közöny ködrétegein; mikint teszi közzemzeti kiencsés a gondolat buvárát és szórványos tapasztalás gyűjtőlekeit; mikint idéz fel napfényre az ismeretlenre homályból, és ösztönöz kutatásokra, és batorít önzímámas nyilatkozványokra erőket, melyek a mint nemzetünk díszét képezik, úgy fajunk kulturális képesség iránt már is elismerést vitat ki a tudományos világ előtt: és látva mennyi tapintattal irparoknál legkialtályosabb; úgy marandóan következeiseiben a társadalomra legaldásosabb is.

Ekként léven meggyőződve: lehetetlen volt a legmelegebb érdekekkel nem kiserne a magyar természettudományi társulat működésének jelenségét, a mennyire azokról távol magányomban tudomást szerezhettek. És tapasztalva, mikint vonja működése körébe mindinkább taguló gyűrűkben a természettudományok ágazatait; mikint válik folyvást gyarapodó sikerrel gyupontjára a természettudományok iránti érdeklődésnek hazánkban; s mi diadalmasan hatol át a magában egyesített értelmi fény szétágazó sugarával a tudatlanság és közöny ködrétegein; mikint teszi közzemzeti kiencsés a gondolat buvárát és szórványos tapasztalás gyűjtőlekeit; mikint idéz fel napfényre az ismeretlenre homályból, és ösztönöz kutatásokra, és batorít önzímámas nyilatkozványokra erőket, melyek a mint nemzetünk díszét képezik, úgy fajunk kulturális képesség iránt már is elismerést vitat ki a tudományos világ előtt: és látva mennyi tapintattal irparoknál legkialtályosabb; úgy marandóan következeiseiben a társadalomra legaldásosabb is.

Ekként léven meggyőződve: lehetetlen volt a legmelegebb érdekekkel nem kiserne a magyar természettudományi társulat működésének jelenségét, a mennyire azokról távol magányomban tudomást szerezhettek. És tapasztalva, mikint vonja működése körébe mindinkább taguló gyűrűkben a természettudományok ágazatait; mikint válik folyvást gyarapodó sikerrel gyupontjára a természettudományok iránti érdeklődésnek hazánkban; s mi diadalmasan hatol át a magában egyesített értelmi fény szétágazó sugarával a tudatlanság és közöny ködrétegein; mikint teszi közzemzeti kiencsés a gondolat buvárát és szórványos tapasztalás gyűjtőlekeit; mikint idéz fel napfényre az ismeretlenre homályból, és ösztönöz kutatásokra, és batorít önzímámas nyilatkozványokra erőket, melyek a mint nemzetünk díszét képezik, úgy fajunk kulturális képesség iránt már is elismerést vitat ki a tudományos világ előtt: és látva mennyi tapintattal irparoknál legkialtályosabb; úgy marandóan következeiseiben a társadalomra legaldásosabb is.

Ekként léven meggyőződve: lehetetlen volt a legmelegebb érdekekkel nem kiserne a magyar természettudományi társulat működésének jelenségét, a mennyire azokról távol magányomban tudomást szerezhettek. És tapasztalva, mikint vonja működése körébe mindinkább taguló gyűrűkben a természettudományok ágazatait; mikint válik folyvást gyarapodó sikerrel gyupontjára a természettudományok iránti érdeklődésnek hazánkban; s mi diadalmasan hatol át a magában egyesített értelmi fény szétágazó sugarával a tudatlanság és közöny ködrétegein; mikint teszi közzemzeti kiencsés a gondolat buvárát és szórványos tapasztalás gyűjtőlekeit; mikint idéz fel napfényre az ismeretlenre homályból, és ösztönöz kutatásokra, és batorít önzímámas nyilatkozványokra erőket, melyek a mint nemzetünk díszét képezik, úgy fajunk kulturális képesség iránt már is elismerést vitat ki a tudományos világ előtt: és látva mennyi tapintattal irparoknál legkialtályosabb; úgy marandóan következeiseiben a társadalomra legaldásosabb is.

Ekként léven meggyőződve: lehetetlen volt a legmelegebb érdekekkel nem kiserne a magyar természettudományi társulat működésének jelenségét, a mennyire azokról távol magányomban tudomást szerezhettek. És tapasztalva, mikint vonja működése körébe mindinkább taguló gyűrűkben a természettudományok ágazatait; mikint válik folyvást gyarapodó sikerrel gyupontjára a természettudományok iránti érdeklődésnek hazánkban; s mi diadalmasan hatol át a magában egyesített értelmi fény szétágazó sugarával a tudatlanság és közöny ködrétegein; mikint teszi közzemzeti kiencsés a gondolat buvárát és szórványos tapasztalás gyűjtőlekeit; mikint idéz fel napfényre az ismeretlenre homályból, és ösztönöz kutatásokra, és batorít önzímámas nyilatkozványokra erőket, melyek a mint nemzetünk díszét képezik, úgy fajunk kulturális képesség iránt már is elismerést vitat ki a tudományos világ előtt: és látva mennyi tapintattal irparoknál legkialtályosabb; úgy marandóan következeiseiben a társadalomra legaldásosabb is.

Ekként léven meggyőződve: lehetetlen volt a legmelegebb érdekekkel nem kiserne a magyar természettudományi társulat működésének jelenségét, a mennyire azokról távol magányomban tudomást szerezhettek. És tapasztalva, mikint vonja működése körébe mindinkább taguló gyűrűkben a természettudományok ágazatait; mikint válik folyvást gyarapodó sikerrel gyupontjára a természettudományok iránti érdeklődésnek hazánkban; s mi diadalmasan hatol át a magában egyesített értelmi fény szétágazó sugarával a tudatlanság és közöny ködrétegein; mikint teszi közzemzeti kiencsés a gondolat buvárát és szórványos tapasztalás gyűjtőlekeit; mikint idéz fel napfényre az ismeretlenre homályból, és ösztönöz kutatásokra, és batorít önzímámas nyilatkozványokra erőket, melyek a mint nemzetünk díszét képezik, úgy fajunk kulturális képesség iránt már is elismerést vitat ki a tudományos világ előtt: és látva mennyi tapintattal irparoknál legkialtályosabb; úgy marandóan következeiseiben a társadalomra legaldásosabb is.

Németország a béke bástyája s az is fog maradni, s annál szilárdabb lesz, mennél jobban bizakodhatik a kormány a népből.

Lascker képviselő indokolja, mért mondott le a pártja a keleti kérdés illető interpellációról s vitáról. Ő és társai úgy vélekednek, hogy sohasem kell a fölvilágosítást erőltetni, midőn a kormány nyilatkozataja, hogy ebben a függő tárgyalások akadályoztatják. De azok fölősségeik is, a mennyiben a mult és jelenből a jövőre azt lehet következtetni, hogy a birodalmi kanczellár politikája iránt a német nép teljes bizalommal viseltetik. Végre az affele viták nem emelnek a népképviseltek tekintélyét, s a tények hiányos ismeretén alapulva a fölvilágosítást nem mozdíthatnak elő. A szomszéd országbeli hasonló vita legkevésbé sem volt képes a kormánypolitikáról elegendő fölvilágosítást nyújtani. Egy más országban népszerű áramlatok zavarták a kormánypolitikát menetét a nélkül, hogy ez áramlatok messzebb hathatnak volna. Azért hát jobb az országot igazgatóvitáktól megkímélni, melyek szórakoztatni igen, de gyakorlati célokra vezetni nem képesek.

Windthorst megelégedéssel constatálja Bülow beszédéből, hogy a hatalmak berekesztették Oroszországot. Ezt ő abból látja, hogy Oroszország egy lépést sem tett előre s hogy Oroszország a többi hatalmakkal vetelkedik, amek egyébként az ultimatum után nem lehetne következtetni. A birodalmi kanczellár ellen nem táplál bizalmatlanságot; ő csak sajnálattal fejezte ki a fölősséget, hogy annak ily fontos percben nem lehet a birodalmi gyűlésen megjelenni. Szónok védelmezi Lassert ellenében a jogot, a birodalmi gyűlésben a külügyekről beszélni. „Ha csak számokt összeadnák s egy pár paragrafust csinálnak akarnak, jobb otthon maradniuk”, — mondá szónok. „Jogunk van a népek ily életbevágó érdekeit tárgyalni.”

Braun kinyilatkoztatja, hogy pártja nem ezt ellenzi, hanem csak azt akarja megakadályozni, hogy ily viták oly kijelentésekre adjanak okot, melyek a szomszédokat Németország ellen ingerelhetnék. Ez által több hársót vet tenni a hazának az ő pártja, mint azon part, mely annak beajazolása nélkül, hogy a Capitolium veszelében van, ezt meg akarja menteni gágogásával. (Nagy derűség.)

Bethusy és Beseler jelentékeltetés beszéde és személyes ügyben történt fölhasználai után a vita befejeztetett és az illető tételek a budgetbe fölvetettek.

Az adókievés munkatervének megállapítása ügyében a m. kir. pénzügyminiszter rendeletet intézett a törvényhatósági közigazgatási bizottságokhoz, adófelügyelőkhöz és adóhivatalokhoz, kivéve a fővárosi közigazgatási bizottság és adófelügyelőt. A rendelet tartalmazta egyáltalán zsinormértékül szolgáló törvényhatósági közigazgatási bizottságokhoz adókievési feladatokat megillető felügyeleti jog gyakorlásánál, kötelezősüllyt tevén egyszerűsind nekik, hogy egyrészt a kir. adófelügyelő és a községi közegeket az egyenes adók kivetése körül teendőik teljesítésénél ellenőrizzék, másrészt pedig a kir. adófelügyelő indokolt előterjesztéseire az egyenes adók gyors és alapos kivetésének akadályait elhárítani siessenek.

A rendelet részletei így szólnak: Bevallások: 1. november hó 1—20-iki időben a házbrjövödelmek; 2. december hó 1—15-iki időben az 1875. XXVI. törvényczikk által behozott ugynevezett fényüzési adók alá tartozó tárgyak; 3. január hó 1—20-iki időben a keresatdó III. és IV. osztály, a tökékamat és járdek adó és a banya adó (a határörvidéki részeken az ezen adókat helyettesítő jövedelem adó) alá tartozó jövedelmek, úgy szintén az általános jövedelmi pótadóról szóló 1875. XLVII. törv. cikk 4. §. b) pontjában említett ezen adó nem kivetésénél tekintendő vendő kamatösszegek; 4. február hó 20. — mártius 15-iki időben a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója alá tartozó jövedelmek.

Az adókievési eszközökre nézve egyszerűsindkorra a következő munka-tervet állapított meg: 1. November havában: A kir. adófelügyelő a h. ós elől felében megindítja az adókievőzettek és adóártyák összeállítását. A községi közegek teljesítik az adókievőzettek és adóártyák (ide értve a hazákat is) összeállítását, gyűjtik a házbrjövödelmekre vonatkozó bevallásokat, megkezdik az összeírás befejezte után az I. és II. osztályu keresatdóknak kivetését.

2. December havában: A kir. adófelügyelő a határörvidéki részeken kivetik a házadót. A községi közegek pedig: a) folytatják és bevégezik, az I. és II. osztályu keresatdóknak kivetését.

3. Január havában: A kir. adófelügyelő: a) kivetik egymással a földadót és kiküldik a sommas kivetés eredményét kiintézet kimutatását a hónap 5-éig, minden egyes községnek; b) megvizsgálják és közszemlére kitélik a községi közegek által készített adókievőzettek; c) a h. ó közepéig az 1876. XV. törvényczikk 16. §-ára való tekintettel javaslatot tesznek az adókievő bizottságok alakítása iránt a pénzügyminiszterhez és megkeresik az alispánokat a bizottsági tagok kivetezvére végett; d) a határörvidéki részeken kivetik a malomadót, a kereskedelmi, ipar és védelmi adót.

A községi közegek: a) egyenként vetik ki a földadót január 20-ig; b) gyűjtik és a kir. adófelügyelőhöz küldik a bizottsági tárgyalás alá tartozó adókievő (a határörvidéki részeken az ezen adókat helyettesítő jövedelemadóra) vonatkozó bevallásokat; c) teljesítik a földadónak és a többi községi közegek által kirovott adókievőnek a községi adókievőnyekbe és az adóköz könyvecskéibe bejegyztetését; d) gyűjtik az általános jövedelmi pótadó kivetésénél tekintendő vendő kamatokról szóló bevallásokat, — és e) teljesítik az általános jövedelmi pótadó kivetését.

4. Február havában: A kir. adófelügyelő készítik: a) a bizottsági tárgyalás alá tartozó adókievőre nézve az adókievőzések javaslatokat és kitételit közszemlére az ezen javaslatokat magukban foglaló adókievőzettek; b) megvizsgálják az általános jövedelmi pótadóról a községi közegek által készített kivetési adókievőzettek és közszemlére tetteik ki azokat az egyes községekben; c) a határörvidéki részeken kivetik a jövedelem adót.

A községi közegek: a) közszemlére teszik ki az adókievőzettek által készített adókievőzések javaslatokat kiintézet lapjait; b) közszemlére teszik ki az általános jövedelmi pótadóról a kir. adófelügyelő által érvényesített adókievőzettek; c) bejegyzik az általános jövedelmi pótadót a községi adókievőnybe és az adóköz adókievőnyekbe; d) gyűjtik a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója alá tartozó jövedelmekre vonatkozó bevallásokat és átküldik azokat a kir. adófelügyelőnek.

KÖZLEKEDES

Oszták-államvaspálya. Gyorsvonatok. Személyvonatok.

Table with columns for station names and train numbers. Includes sections for Gyorsvonatok and Személyvonatok.

Magyar királyi államasutak.

Table listing railway routes and stations such as Budapest-Losonc, Budapest-Rutka, Budapest-Gödöllő.

Szabadalm. déli vasutársaság.

Table listing routes and stations for the Southern Railway Company, including Budapest-Pragerhof.

Tiszavidéki vaspálya.

Table listing routes and stations for the Tisza River Railway, including Budapest-Debrecen.

Magyar északkeleti vasut.

Table listing routes and stations for the Hungarian North-Eastern Railway, including Szerecsen-M-Sziget.

Magyar keleti vasut.

Table listing routes and stations for the Hungarian Eastern Railway, including Nagyvárad-Kolozsvár.

Alföld-fiumei vaspálya.

Table listing routes and stations for the Alföld-Fiume Railway, including Nagyváradi-Eszék.

Kassa-óderbergi vasut.

Table listing routes and stations for the Kassa-Oderberg Railway, including Kassa-Oderberg.

Vertical text on the right side of the page, possibly a notice or advertisement.

IGÉRVÉNYEK MAGYAR JUTALOMSORSJEGYEKRE. 150.000 forint. Includes details about the lottery and prizes.

A téli évadra ROTHBERGER JAKAB. URI RUHÁKBÓL. Advertisement for winter clothing and fabrics.

LAMPEL R. könyvkiadóhivatalában. Rendkívüli leszámitott olcsó áron kapható. Advertisement for books.

Főzlet. Fióküzletek. DIETRICH és GOTTSCHLIG. udvari tea- és rum-kereskedése. Advertisement for a tea and rum shop.

Nagy végeladás. porcellán-árúkból, ugymint: asztali ét., tea-, kávé- és mosó-készletekben. HOFFMANN A.-nál. Advertisement for a large sale of porcelain and household goods.

Magyarország Története, KÖRNYEI JÁNOS. Advertisement for a book on the history of Hungary.

Budapest legelősebb bevásárlási helye! ROTHAUSER TESTVÉREK. Advertisement for the Rothausen brothers' store, listing various goods and services.

Dr. Handler Mór orvos-, sebésztudor, szülész és szemész. TITKOS betegségeket tehetetlenséget (elgyengült férfierőt); MAGTALANSÁGOT; Advertisement for a doctor's clinic.

Lőpor, fehér és fekete, svájci és angol, továbbá robbanó por, Dynamit, gyújtókanócz, gyutacs, töltények. ÉDER ANTAL GYULA zongora-üzletében. Advertisement for gunpowder and musical instruments.